

ὉΣΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ 30ο | ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2015 | ΤΕΥΧΟΣ 344

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λόγος Κατηχητήριος
Ἐπί τῇ ἐνάρξει
τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης
Τεσσαρακοστῆς 19

Πατριαρχική Ἀπόδειξις
ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει 23

Ἐγκύκλιος
Ἀγίου Πάσχα 2015 25

Λόγος Πανηγυρικός
εἰς τόν Μέγαν Ἑσπερινόν
τῆς τοῦ Χριστοῦ
Ἀναλήψεως 28

Ὁ «ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ»
διανέμεται καὶ ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ.
Γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση μέρους τῶν ἐξόδων
γίνονται δεκτές οἰκονομικές προσφορές
στὴ διεύθυνση: Ἱ. Μητρόπολις Γρεβενῶν
(γιά τό περιοδικό) 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ.
Τηλ. 24620 22404, Fax 24620 83717.

Ὅσιος
ΝΙΚΑΝΩΡ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γρεβενῶν
51100 Γρεβενά

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μητροπολίτης Γρεβενῶν
κ. ΔΑΒΙΔ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν

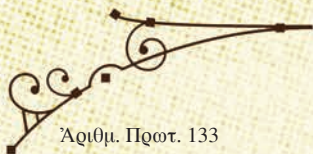
ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Γραφικές Τέχνες
«ΜΕΛΙΣΣΑ»

570 21 Ἀσπροβάλλα
Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 23970 23313

Fax: 23970 21754

Αριθμ. Πρωτ. 133

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ, ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΣΥΤΧΩΡΗΣΙΣ

«Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἡνέφκται·
οἱ βουλόμενοι ἀθλῆσαι εἰσέλθετε».

(στιχηρόν ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου,
Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς)

Ἀδελφοὶ καὶ Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγκεντρίζει ἡμᾶς εἰς τὸ σῶμα Του καὶ μᾶς καλεῖ νὰ γίνωμεν ἅγιοι «ὅτι ἐγώ», λέγει, «ἅγιός εἰμι» (Α' Πέτρο. α', 16). Ἐπιθυμεῖ ὁ Πλάστης μας νὰ ἔχωμεν κοινωνίαν μαζί Του καὶ νὰ γευθῶμεν τῆς χάριτός Του, νὰ μετάσχωμεν δηλαδὴ τῆς ἀγιότητός Του. Ἡ κοινωνία μὲ τὸν Θεὸν εἶναι ζωὴ μετανοίας καὶ ἀγιότητος, ἡ δὲ ἀπομάκρυνσις ἐξ Αὐτοῦ, ἡ ἁμαρτία, ταυτίζεται ἀπὸ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν «κακίαν τῆς καρδίας».

Ἡ «ἁμαρτία οὐκ ἔστι τῆς φύσεως, ἀλλὰ τῆς κακῆς προαιρέσεως» (Θεοδωρήτου Κύρου, Διάλογος Α'- Immutabilis, P.G. 83, 40D) ἢ τοῦ κακοῦ πνεύματος καὶ «οὐδεὶς πίστιν ἐπαγγελλόμενος ἁμαρτάνει», κατὰ τὸν Θεοφόρον Ἱγνάτιον.

Ἡ ἀγιότης εἶναι ιδιότης τοῦ Κυρίου, ὁ Ὅποιος εἶναι ὁ «προσφέρων καὶ προσφερόμενος καὶ προσδεχόμενος καὶ διαδιδόμενος». Ὁ κατὰ χάριν ἱεουργὸς τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας προσφέρει εἰς τοὺς πιστοὺς «τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις», Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, καὶ λαμβάνει ἀμέσως παρὰ τοῦ πληρώματος τῶν Ὁρθοδόξων τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὴν προσφορὰν ὅτι: «εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός», ὁ «ἐσθιόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος, ἀλλὰ τοὺς μετέχοντας ἀγιάζων».

Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπιτύχη τὸ «καθ' ὁμοίωσιν» μετὰ τὸν Θεόν, διὰ τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη, τὴν ἀγιότητα δηλαδή, ἢ ἀποβλέπουσα ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία «θεοπρεπῶς ἐδογματίσε» μίαν περίοδον τοῦ ἔτους ὡς

περίοδον ἰδιαιτέρας προσευχῆς καὶ δεήσεως πρὸς κατευνασμόν τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς αὐριον σωτήριος προετοιμασίας διὰ τὸ «Πάσχα τὸ μέγα καὶ ἱερώτατον Χριστοῦ». Εἶναι ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ βιώσωμεν «δέησιν προσάγοντες καὶ ἄφεσιν αἰτοῦντες», ὥστε νὰ γευθῶμεν ἀληθῶς τὸ Πάσχα «μετὰ πάντων τῶν Ἀγίων», γινόμενοι «ἅγιοι», διὰ τῆς ὁμολογίας ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὅτι εἴμεθα «σκευὴ κεραμέως» συνθλιβόμενα ὑπὸ τοῦ πονηροῦ καθ' ἡμέραν, «πίπτοντες καὶ ἀνιστάμενοι». Νὰ ὁμολογήσωμεν δηλαδὴ τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν καὶ ἀδυναμίαν μας καὶ τὴν ἐνώπιον Θεοῦ μηδαμινότητά μας, μετανοοῦντες καὶ ἐπαναλαμβάνοντες ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίᾳ καὶ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ ὥρᾳ, καίτοι «ἅγιοι» διὰ τοῦ βαπτίσματος, ὅτι «εἷς Ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός».

Καλοῦμεν, λοιπόν, πάντας τοὺς Ὁρθοδόξους πιστοὺς, κληρικούς, μοναχοὺς καὶ μοναχάς, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, νὰ μεταβάλωμεν τὴν ζωὴν μας, πάντοτε μὲν, ἰδιαιτέρως

δὲ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, εἰς ἀγαπητικὴν πρὸς τὸν πλησίον προσπάθειαν προπαρασκευῆς διὰ τὴν μετοχὴν ἐκτυπώτερον ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ἀνέσπερον Βασιλείαν τοῦ Κυρίου, τὸ «καινὸν Πάσχα». Προσκαλοῦμεν τοὺς πάντας εἰς ζωὴν ἀγιότητος καὶ πνευματικοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ χαρισθῇ εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς ἡμᾶς ὡς «δόσις ἀγαθὴ» καὶ ὡς «δῶρημα τέλειον» ἡ δυνατότης τῆς ὑπερβάσεως τῆς ἁμαρτίας, διότι «πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ [...] καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται» (Α΄ Ἰωάν. γ', 9-10).

Ἦς εἰσέλθωμεν, λοιπόν, μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν μας, μὴ σκυθρωπάζοντες, ἀλλὰ χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι, εἰς τὸ πνευματικὸν τοῦτο στάδιον τῶν ἀρετῶν καὶ ἃς καθοπλισθῶμεν «ἀγάπης τὴν λαμπρότητα, προσευχῆς τὴν ἀστραπὴν, ἀγνείας τὴν καθαρότητα, εὐανδρίας τὴν ἰσχύν», καὶ ἃς συνοδοιπορήσωμεν μὲ τὸν Κύριον, δεόμενοι Αὐτοῦ νὰ μὴ «παρίδῃ ἡμᾶς κινδυνεύοντας τὴν ἀπ' Αὐτοῦ διάστασιν» (Δοξαστικὸν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως), ἀλλὰ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ «ὅπως λαμπροφόροι προφθάσωμεν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ τριήμερον Ἀνάστασιν, τὴν καταλάμπουσαν ἀφθαρσίαν τῷ κόσμῳ» (ποίημα Θεοδώρου, ἀκολουθία Δευτέρας Α' Ἑβδομάδος Νηστειῶν).

Ἀδελφοὶ καὶ Τέκνα ἐν Χριστῷ,

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ εἶναι ὡς περίοδος προετοιμασίας καὶ μετανοίας φωνὴ τῆς συνειδήσεώς μας, ἡ ὁποία, ἐσωτερικὴ καὶ ἀνέκφραστος, εἶναι προσωπικὴ κρίσις. Ὅταν μᾶς εὐρίσκη σφάλλοντας διαμαρτύρεται ἐντονώτατα, καθότι «οὐδὲν αὐτῆς βιαιότερον ἐν κόσμῳ», κατὰ τὸν βιωματικὸν κήρυκα τῆς μετανοίας Ἅγιον Ἀνδρέαν Κρήτης. Ὅθεν, πρέπει νὰ εἰρηνεύῃ μὲ τὴν συνείδησίν του ἕκαστος, διὰ τῆς μετανοίας, ὥστε «ἐν τῷ πυρὶ τῆς συνειδήσεως νὰ προσφέρωμεν μυστικὴν ὀλοκάρπωσιν», θυσιάζοντες τὰ πάθη μας καὶ προσφέροντες αὐτὰ θυσίαν ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπον, ὅπως ὁ Κύριος ἑαυτὸν ὑπὲρ «τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας». Τότε μόνον θὰ ἀνατείλῃ καὶ δι' ἡμᾶς ἐκ τοῦ τάφου ἡ συγγνώμη καὶ θὰ ζήσωμεν ὡς ἀνθρωπότης ἐν ἀλληλοσεβασμῷ καὶ ἀγάπῃ μακρὰν τῶν ὅσων βλέπομεν κατὰ τὰς

«μὴ ἄτοπα λογιζόμενοι, μὴ παράνομα πράττοντες», ἀλλὰ πορευόμενοι ἐν Χάριτι νὰ ἐκπλύνωμεν τὰς συνειδήσεις «γνώμη ἀγαθῇ» διὰ τῆς μετανοίας, ἔχοντες τὴν βεβαιότητα ὅτι οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ πάντα «τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα» θὰ κατανασθῶν ἐν τέλει ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Ἡμεῖς δέ, «πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ τοῦ Κυρίου» ἱστάμενοι, ἐὰν ἀξίως πολιτευθῶμεν, θὰ περιβληθῶμεν χιτῶνα φωτεινὸν μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ ἀξιωθῶμεν τοῦ «καινοῦ πόματος» ἐκ τῆς Πηγῆς τῆς ἀφθαρσίας, γευόμενοι τῆς χαρᾶς τοῦ ὀλβίου τάφου τοῦ Κυρίου καὶ συνωθούμενοι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου», ἐν τόπῳ ὅπου «τὰ φοβερὰ τελεσιουργεῖται». Γένοιτο.

*Ἀγία καὶ Μεγάλη
Τεσσαρακοστή, βιε΄*

ἡμέρας ταύτας φρικτῶν ἐγκλημάτων νὰ πλήττουν τὴν οἰκουμένην ἅπασαν. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἔχομεν συμμάχους καὶ πρεσβευτὰς πάντας τοὺς Ἁγίους καὶ μάλιστα τὴν Παναγίαν Μητέρα τοῦ Κυρίου μας, τὴν διὰ τῶν ἱκεσιῶν της ὡς ἄλλος λουτήρ «ἐκπλύνουσιν συνείδησιν».

Ὅθεν, προτρεπόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν, ὡς πνευματικὸς Πατὴρ τῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην Ὁρθοδόξων πιστῶν μας, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, νὰ δράμωμεν μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ ἀπὸ τῆς αὔριον ἀρχόμενον στάδιον τῶν ἀρετῶν,

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν
εὐχέτης πάντων ὑμῶν

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩΘΗ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ

ΡΩΜΗΣ & ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ

ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοὶ συλλειτουργοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Χριστὸς Ἀνέστη!

Ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι πιστοὶ ἐορτάζομεν καὶ ἐφέτος χαρμωδύνως τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ψάλλομεν: «Θανάτου ἐορτάζομεν νέκρωσιν, Ἄδου τὴν καθαίρεσιν, ἄλλης βιοτῆς τῆς αἰωνίου ἀπαρχὴν καὶ σκιρτῶντες ὑμνοῦμεν τὸν Αἴτιον» (τροπάριον τοῦ Κανόνος τῆς Ἀναστάσεως).

Καὶ ἐνῷ ἡμεῖς χαρμωδύνως ἐορτάζομεν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ὡς πραγματικότητα ζωῆς καὶ ἐλπίδος, πέριξ ἡμῶν, ἐν τῷ κόσμῳ, ἀκούομεν τὰς κραυγὰς καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ θανάτου, τὰς ὁποίας ἐκτοξεύουν ἐκ πολλῶν σημείων τῆς γῆς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι δύνανται νὰ λύσουν τὰς διαφορὰς τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς θανατώσεως τῶν ἀντιπάλων, γεγονὸς τὸ ὁποῖον καὶ ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἀπόδειξιν τῆς ἀδυναμίας των. Διότι, διὰ τῆς προκλήσεως τοῦ θανάτου τοῦ συνανθρώπου, διὰ τῆς ἐκδικητικότητος κατὰ τοῦ ἑτέρου, τοῦ διαφορετικοῦ, δὲν βελτιώνεται ὁ κόσμος, οὔτε ἐπιλύονται τὰ προβλήματα τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι, ἄλλωστε, ὑπὸ πάντων παραδεκτὸν καὶ ἀναγνωριζόμενον, ἰδιαίτερως δὲ ὑπὸ τῶν σκεπτομένων ἀνθρώπων πάσης ἐποχῆς, ὅτι τὸ κακὸν νικᾶται διὰ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ οὐδέποτε διὰ τοῦ κακοῦ.

Τὰ προβλήματα ἐπιλύονται ἀληθῶς διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ τῆς τιμῆς τῆς ἀξίας τοῦ προσώπου καὶ διὰ τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων του. Καὶ ἀντιστρόφως, τὰ παντὸς εἶδους προβλήματα δημιουργοῦνται καὶ ὀξύνονται ἐκ τῆς περιφρονήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καὶ τῆς καταπατήσεως

τῶν δικαίων αὐτοῦ, ἰδιαιτέρως τοῦ ἀδυνάτου, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ δύναται νὰ αἰσθάνεται ἀσφαλὲς καὶ ὁ ἰσχυρὸς νὰ εἶναι δίκαιος διὰ νὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη.

Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἀπέδειξε καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν ἀδυναμίαν τοῦ θανάτου νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ νὰ ἐπιφέρῃ σταθερὰν μεταβολὴν εἰς τὸν κόσμον. Αἱ δημιουργούμεναι διὰ τοῦ θανάτου καταστάσεις εἶναι ἀναστρέψιμοι, διότι, παρὰ τὰ φαινόμενα, εἶναι προσωριναί, δὲν ἔχουν ρίζαν καὶ ἱκμάδα, ἐνῶ ἀοράτως παρὼν εἶναι ὁ πάντοτε νικῆσας τὸν θάνατον Χριστός.

Ἡμεῖς, οἱ ἔχοντες τὴν ἐλπίδα μας εἰς Αὐτόν, πιστεύομεν ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ζωῆς ἀνήκει εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἀνάστασις προσφέρονται ὑπὸ τοῦ πατήσαντος τὸν θάνατον καὶ τὴν ἰσχύν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς Αὐτὸν μόνον καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν Του ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἐλπίζῃ. Ἡ πίστις εἰς τὸν Χριστὸν ὁδηγεῖ εἰς τὴν Ἀνάστασιν, εἰς τὴν Ἀνάστασιν πάντων ἡμῶν, ἡ πίστις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διδασκαλίας Του εἰς τὴν ζωὴν μας ὁδηγοῦν εἰς τὴν σωτηρίαν πάντων ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων μας ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα,

Τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὑπέρβασις αὕτη τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, εἶναι τὸ κήρυγμα τῆς ζωῆς ἔναντι τῆς φθορᾶς τοῦ κόσμου καὶ τῆς περιπετείας τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ εἰς αὐτὸ προσκαλοῦμεν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡμεῖς ὁ ἐλέω Θεοῦ Προκαθήμενος τῆς ἐν ἀληθείᾳ Ὁρθοδόξου ἀγάπης, πάντα ἄνθρωπον εἰς γνῶσιν καὶ βίωσιν, φρονοῦντες ὅτι μόνον δι' αὐτοῦ θὰ ἐπανευρεθῇ ἡ «κλαπεῖσα» ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης συγχύσεως «ἐλπίς ἡμῶν» καὶ τοῦ κόσμου παντός.

Εἴθε τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως νὰ φωτίζῃ τὰς καρδίας ὅλων διὰ νὰ χαίρωνται ὁμοῦ μετὰ τῶν συνανθρώπων των ἐν ἀγάπῃ, εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ἐν τῷ Υἱῷ καὶ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος εἶναι τὸ Φῶς τοῦ κόσμου, ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή.

Αὐτῷ μόνῳ, τῷ Ἀναστάντι ἐκ νεκρῶν Κυρίῳ τῆς δόξης, τῷ «ζωῆς κυριεύοντι καὶ θανάτου δεσπόζοντι», τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τοῖς «ἐν τοῖς μνήμασι ζῶντι χαριζομένῳ», ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ εὐχαριστία. Ἀμήν.

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βιε'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάντα
εὐχέτης πάντων ἡμῶν

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ 2015

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΔΑΒΙΔ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΡΙΣΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΛΗΡΩΜΑ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ

*«Ἀναστάσεως ἡμέρα,
λαμπρυνθῶμεν λαοί
Πάσχα Κυρίου, Πάσχα·
ἐκ γάρ θανάτου πρὸς ζωὴν,
καί ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν,
Χριστός ὁ Θεός, ἡμᾶς διεβίβασεν,
ἐπινίκιον ἄδοντας»¹.*

Μέ αὐτά τὰ λόγια, ἀγαπητοί μου χριστιανοί, ὁ ὕμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας, καλεῖ ὅλους μας νά γιορτάσουμε τή μεγαλύτερη γιορτή τῆς χριστιανοσύνης, τό Πάσχα: «Ἀναστάσεως ἡμέρα, Πάσχα Κυρίου Πάσχα», «ἐορτή ἐορτῶν, καί πανήγυρίς ἐστὶ πανηγύρεων»². Ὅλοι οἱ χριστιανοί, ἀπὸ τή μία ἄκρη τοῦ πλανήτη μέχρι τήν ἄλλη, γιορτάζουν μέ τόν ἴδιο πανηγυρικό τρόπο αὐτὴ τή χαρμόσυνη ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καί χαιρετίζουν ὁ ἓνας τόν ἄλλο λέγοντας τό «Χριστός Ἀνέστη! - Ἀληθῶς ἀνέστη ὁ Κύριος». Μόνον αὐτές οἱ δύο φράσεις, πού διαπερνοῦν τοὺς αἰῶνες καί φθάνουν μέχρι σήμερα, εἶναι ἀρκετές γιὰ νά συγκλονίσουν τίς καρδιές μας.

Πράγματι, ἀγαπητά μου ἐν Χριστῷ παιδιά, σέ αὐτὴ τήν πρώτη πασχάλια ἐγκύκλιο, σὰς ἀπευθύνω ὡς ὁ νέος ἐπίσκοπός σας, μέ ὅλη μου τή δύναμη τό πρῶτο «Χριστός Ἀνέστη!» Καί ἐπικαλοῦμαι τὰ ἱερά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πὺς μέ τήν ἀνάστασι τοῦ θεανθρώπου «ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος»³. «Ποῦ σοῦ, θάνατε, τό κέντρον; ποῦ σοῦ ἔδη, τό νῆκος; Ἀνέστη Χριστός, καί σύ καταδέβλησαι»⁴, μᾶς λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα μέ τό χαρμόσυνο ἄγγελμα τῆς νίκης κατὰ τοῦ θανάτου ἀποτελεῖ τήν καρδιά

τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως. Ἡ πίστη μας εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα πίστη στήν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ καί στήν βεβαιότητα τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως. Τά πάντα φωτίζονται ἀπὸ τήν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ: «Ἡ ἀναστασίς σου Χριστέ Σωτήρ, ἅπασαν ἐφώτισε τήν οἰκουμένην»⁵. Γιὰ τόν λόγο αὐτό ἡ ὁρθόδοξη Ἀγία μας Ἐκκλησία χαρακτηρίζεται ἀκόμη καί ἀπὸ ἐτερόδοξους χριστιανούς ὡς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως, τῆς χαρᾶς καί τῆς ἐλπίδας.

Ὅταν λοιπόν τό βράδυ τοῦ Πάσχα μπαίνουμε στοὺς λαμπροστόλιστους ναοὺς καί συμπάλλουμε τό «Χριστός Ἀνέστη», οἱ καρδιές γεμίζουν ἀπὸ μεγάλη χαρά γιὰ τήν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Ὡστόσο καί οἱ ψυχές μας γαλη-

νεύουν από τό άπλετο φώς τής Άναστάσεως, καθώς όλα αὐτή τή στιγμή γεμίζουν από τό φώς τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ: «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καί γῆ καί τά καταχθόνια»⁶. Τή νύχτα τής Άναστάσεως προσφέρεται στόν κάθε χριστιανό μία πρόγευση τής βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό Πάσχα σημαίνει αἰώνια ζωή μαζί μέ τό Χριστό καί κοινωνία μαζί Του. Σημαίνει εἰρήνη, ἐλπίδα καί χαρά ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Χαίρετε! Αὐτή ἦταν καί ἡ πρώτη λέξη πού εἶπε ὁ Χριστός μετά τήν Ἀναστασή Του, ὅταν ἐμφανίστηκε στίς μυροφόρες⁷.

Αὐτήν τή χαρά καί αὐτήν τήν ἐλπίδα πού πηγάζει ἀπό τόν κενό τάφο, αὐτήν τή χαρά πού μᾶς ζητᾷ ὁ ἀναστημένος Χριστός, αὐτήν τή χαρά πού μεταμορφώνει τήν ὕπαρξή μας, θά ἤθελα ἀγαπητοί μου χριστιανοί καί ἀγαπητά μου παιδιά, νά τήν κρατᾶτε πάντα στήν καρδιά σας. Κανένας δέν μπορεῖ νά μᾶς τήν ἀφαιρέσει. Καί σέ τούτους τούς δύσκολους καιρούς πού περνᾷ ἡ χώρα μας, τό φώς τής Άναστάσεως τοῦ Χριστοῦ γίνεται τό ἀντίδοτο στήν ἀπελπισία καί στό φόβο. Κοιτάξτε τόν ὁμορφο ἐδῶ τόπο, πού ἔγινε καί δικός μου τόπος, καί ἄς ἀποφασίσουμε μαζί νά τόν κάνουμε ἀκόμα πιο ὁμορφο. Μποροῦμε νά τόν κάνουμε πιο ὁμορφο, ὅταν μεταμορφώσουμε τίς ὑπάρξεις μας μέ τό φώς τής Άναστάσεως. Τότε όλα γύρω μας ἀλλάζουν. Ἡ νίκη τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ ἄς γίνει φῶς, δύναμη, εἰρήνη χαρά καί ἐλπίδα στίς ψυχές ὅλων μας. Γι' αὐτό ἄς φωνάξουμε μέ ὅλη τήν δύναμη τής ψυχῆς μας: «Χριστός ἀνέστη - Ἀληθῶς ἀνέστη ὁ Κύριος».

Πάσχα 2015

Διάπυρος πρὸς τόν Ἀναστάντα Κύριον
εὐχέτης ὅλων σας

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΔΑΒΙΔ

ΥΠΟΣΕΙΜΩΣΕΙΣ:

1. Κάνονας τής Άναστάσεως, ῥδή α', Εἰρμός.
2. Ἀπό τόν Κανόνα τής Άναστάσεως.
3. Α' Κορ. 15, 26.
4. Ἀπό τόν Κατηχητικό Λόγο πού διαβάζεται τό βράδυ τοῦ Πάσχα.
5. Ἀπό τά ἀπόστιχα τοῦ Ἑσπερινοῦ τής Ἀγάπης.
6. Κάνονας τής Άναστάσεως, ῥδή γ'.
7. Ματθ. 28, 9.

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ
ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ κ. ΔΑΒΙΔ

Σεβασμιώτατε ἄγιε ἀδελφέ,
 ἄγγελε τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Ἀρχιελάγου,
 ἐντιμότεροι πολιτικοί, στρατιωτικοί καὶ δημοτικοί ἄρχοντες,
 Θεοῦ πρεσβυτέρειον καὶ διακόνων τάξις,
 λαὲ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένε,

«Ἔδοξε τοῖς Πατράσιν ἡμῶν
 μὴ σιωπῇ τὴν χάριν τοῦ ἐσπερινοῦ φωτός δέχεσθαι,
 ἀλλ' εὐθύς φανέντος εὐχαριστεῖν»¹.

 Ἰ Πατέρες μας, ἀδελφοί μου, θεώρησαν πρέπον νὰ μὴ περνᾶ ἀπαράτηρητη ἡ ὁμορφιὰ τοῦ δειλινοῦ φωτός, γιατί ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου παραπέμπουν σ' ἐκείνη τὴν πνευματικὴ καὶ ἄυλη ἀρμονία τοῦ μεγάλου καὶ ἀληθινοῦ Φωτός, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Χάριν τούτου «ὁ λαὸς ἀρχαίαν ἀφίησι τὴν φωνήν». Σύμπας ὁ λαός, δηλαδή, ψάλλει τὸ γνωστό μας «Φῶς ἰλαρόν», τὸν ἀρχαῖο ὕμνο πρὸς δοξολογία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Μὲ αὐτὴ τὴν «ἀρχαίαν φωνήν», κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο, τὴν ἐπιλύχνια δοξολογία ἐκκινοῦμε ἀπόψε τὸν ἐορτασμὸ τῆς ἐνδόξου Ἀναλήψεως. Τὴν ἐπάνοδο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «εἰς τὰ ἴδια»² στὸν Μεγάλον Πατέρα Του καὶ Θεό μας. Τὸν δοξασμὸ τῆς φύσεώς μας, καθὼς ὁ Κύριος ἀνέρχεται μὲ τὴν ἀναστημένη καὶ τεθεωμένη τὴν σάρκα Του στὸν οὐρανό. Ἀλλὰ συνάμα, μνημονεύουμε καὶ τὴν ἀθυμία τῶν μαθητῶν Του, τὴ στενοχώρια τους, καθὼς ἀποχωρίζονται τὸν Διδάσκαλό τους.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ καὶ θεολογικὰ πυκνὴ σὲ νοήματα ἡ ἱερὰ εἰκόνα τῆς Ἀναλήψεως μὲ τὸν Χριστὸ ὑποβασταζόμενο ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Εἶναι ὁ Κύριος τῆς Δόξης, διακονούμενος ἀπὸ τὰ ἀρχαγγελικὰ τάγματα ὡς Βασιλεὺς τοῦ παντός. Τὰ ἱμάτιά Του εἶναι ἐρυθρὰ ἢ χρυσοκόκκινα, ὑπομνήματα σαφῆ καὶ ἀκριβῆ τοῦ σταυρικοῦ Πάθους. Τοῦ ρεύσαντος ἐκ τῆς πλευρᾶς Τιμίου Αἵματος, τὸ ὁποῖο καθάρισε τὸ γένος μας ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ ὑπέγραψε στοὺς αἰῶνες τὴν ὑπόθεση τῆς σωτηρίας μας. Αἱμάτινη μελάνη, ποὺ ἀναίρεσε τὴ θανατικὴ καταδίκη γιὰ τὴν ἀμαρτίαν μας. Ἀλλὰ προπάντων ἱμάτιο ἐρυθρό, αἱμάτινο, ὡς τὸ χρῶμα τῆς «τρελῆς ἀγάπης», τοῦ ἀσίγαστου ἔρωτος τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, καθὼς ἐπάνω στὸν Σταυρὸ ἐπαληθεύτηκε ὁ Σοφὸς Σολομών μὲ τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων, ὅταν προανεφώνησε:

«ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη,
σκληρὸς ὡς ἄδης ζῆλος·
περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός,
φλόγες αὐτῆς·
ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην,
καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν».
Εἶναι δυνατὴ ἡ ἀγάπη σὰν τὸν θάνατο
καὶ σκληρὸς ὁ πόθος σὰν τὸν Ἄδη.
οἱ σπίθες τῆς εἶναι σπίθες τῆς φωτιᾶς,
φλόγα τοῦ Θεοῦ.
νερὰ ποτάμια δὲν μποροῦν νὰ σβήσουν τὴν ἀγάπην»³.

Καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ στὴν εἰκόνα μας ὁ κόσμος, ἡ Ἐκκλησία! Ἡ Κυρία Θεοτόκος μὲ ὑψωμένα λατρευτικὰ καὶ παρακλητικὰ τὰ χέρια Της καὶ οἱ Ἀπόστολοι συντετριμμένοι καὶ ἐκστατικοὶ ἀπὸ τὸ θαῦμα ἀλλὰ καὶ τὸν χωρισμό, ἀθυμοῦντες....

Ἡ Κυρία Θεοτόκος παραμένει εἰρηνικὴ τυλιγμένη στὸ ἐρυθρόμορφο μαφόριό Της, ὑπόμνηση τῆς ἐκλεκτικῆς συγγενείας μὲ τὸν Κύριο, ἀλλὰ καὶ ὑπενθύμιση ὅτι Ἐκεῖνη ἔγινε ἡ Χώρα τοῦ Ἀχωρήτου, ἡ βασιλικὴ Καθέδρα, ἡ καταδεκτικὴ Μητέρα. Ἐκεῖνη γνωρίζει βαθειὰ καὶ πιστεύει ἀκλόνητα ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Θεὸς Της ἀνέρχεται στὸν Πατέρα, ἔχοντας ἐκπληρώσει «τὴν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίαν», τὴ θέληση νὰ σωθεῖ διὰ τοῦ Υἱοῦ Του ὁ κόσμος.

Οἱ μαθητὲς ὅμως «σάρκα φοροῦντες καὶ τὸν κόσμον οἰκοῦντες», ἀλγοῦν. Δὲν ἔχει ἔλθει ἀκόμη ὁ Παράκλητος νὰ τοὺς μεταμορφώσει καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσει «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν»⁴. Ὁμοιάζουν μὲ ὅλους ἐμᾶς πού δυσκολευόμαστε μέσα στὴν καθημερινότητα νὰ διακρίνουμε τὸν Κύριο καὶ λυγίζουμε καὶ ἀπογοητεύομαστε καὶ ἀθυμοῦμε. Μοιραζόμαστε τὸν ἴδιο ἀπορφανισμό στους καθημερινούς σταυρούς μας. Βιώνουμε τραγικὰ τὴν φαινομενικὴ ἀπουσία τοῦ Χριστοῦ, ὡς κατίσχυση, ὡς καθημερινὴ νίκη, δηλαδή, τοῦ κακοῦ καὶ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου τούτου ἐπάνω στὴ δική μας ζωὴ. Προβληματιζόμαστε, καθὼς ἀργεῖ νὰ φανεῖ....

Ἡ ἀπάντηση ὅμως βρίσκεται ἐκεῖ, ψηλαφητὴ πάνω στὴν εἰκόνα! Εἶναι καταρχὰς τὰ ἀπλωμένα σὲ σχῆμα εὐλογίας χέρια τοῦ Κυρίου. Μία εὐλογία πού κατέρχεται καὶ ἀγκαλιάζει ἅπαντας. Τὰ ἀπλωμένα χέρια πού ὑπενθυμίζουν τὴν αἰωνία ἀγάπην τοῦ Σταυροῦ καὶ τὴν πατρικὴ ὑπόσχεση: «οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς»⁵. Τὰ ἀπλωμένα ἀρχιερατικὰ χέρια, τὰ ὁποῖα αἰωνίως εὐλογοῦν καὶ ἀγιάζουν, κάνοντας αἰσθητὴ τὴν παρουσία Του ἀνάμεσά μας!!!

Καὶ ἔπειτα, Ἐκεῖνη ποὺ ἐορτάζουμε σήμερα στὸ μοναστήρι της, ἡ Κυρὰ καὶ ἀρχόντισσα τῶν ἀγγέλων, ἡ μεγάλη Μάνα τῶν ἀνθρώπων, ἡ Παναγία. Αὐτὴ μέσα ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀναλήψεως ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας παραμένει κάτω ἀπὸ τὸν Χριστὸ εἰρηνικὸ καὶ σταθερὸ σημεῖο ἀναφορᾶς! Αὐτὴ μὲ ὑψωμένα στὸ διηνεκὲς τὰ χέρια της μεταμορφώνεται σὲ σημάδι ἀγάπης, ὡς διαρκὲς προσευχὴ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου. Ὡς ἀνοιχτὴ μητρικὴ ἀγκάλη γιὰ κάθε πληγωμένο παιδί της. Ὡς λιμάνι ἀπάνεμο γιὰ τοὺς τσακισμένους τῆς ζωῆς. Ὡς μεθόριο οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἀνθρώπων καὶ ἀγγέλων, τοῦ νῦν καὶ τοῦ αἰὲ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὅπως ἀκριβῶς καὶ ἡ πανηγυρίζουσα ἀγία Μονὴ Της, πάνω ἀπὸ τὸν παφλασμὸ τῶν κυμάτων καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἀπέραντο γαλάζιο του Αἰγαίου, ὅπου «ἀγγέλοι φτερουγίζουν».

Ἡ παρουσία τῆς Παναγίας Μητέρας στὴ ζωὴ τοῦ καθενός μας, Σεβασμιώτατε καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, δὲν χωρᾷ σ' ἓναν πενιχρὸ λόγο. Βιώνεται μυστικά, λειτουργεῖται ἀέναα, ρέει καρδιακά. Τούτου χάριν τὸ ἱερὸ της εἰκόνισμα, ἡ Παναγία ἡ Χρυσοπηγὴ, ἀναβλύζει χαρὰ καὶ εὐλογία ποὺ ὁ κόσμος ἀγνοεῖ, ἀλλὰ ἡ Σίφνος γνωρίζει καὶ πανηγυρίζει.

Μὲ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα προσπίπτουμε ἀπόψε στὸ ἱερὸ καὶ σεπτὸ πρόσωπό Της. Διὰ τοῦτο δεχθήκαμε τὴν φιλόφρονα πρόσκλησή Σας, Ἄγιε Ἀδελφέ, γιὰ νὰ προσκυνήσουμε, νὰ γνωρίσουμε, νὰ μοιραστοῦμε τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐλογία τῆς Ἀρχόντισσας τῆς Σίφνου, Κυρίας Θεοτόκου τῆς Χρυσοπηγῆς. Εἴμαστε εὐγνώμονες πρὸς Ἑσᾶς, Μητροπολίτα Σύρου, πρὸς τοὺς τοπικοὺς ἄρχοντες καὶ πρὸς ὅλον τὸν παναγιοσκέπαστο λαὸ τῆς Σίφνου γιὰ τὴν ἀποψινὴ εὐκαιρία καὶ ἐμπειρία.

Μέσα στὸ σύθαμπο αὐτῆς τῆς ὥρας τοῦ δειλinoῦ, σ' αὐτὸ τὸ μεθόριο οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης, μὲ ἰσοκράτη τὸν φλοῖσβο καὶ τὶς κραυγὲς τῶν γλάρων νὰ κανοναρχοῦν, ἐνώνουμε δοξαστικὴ τη φωνή μας πρὸς τὸν Ἀναληφθέντα Κύριον : «μὴ ἐάσης ἡμᾶς ὀρφανούς» καὶ πρὸς τὴν Ἀγία Εἰκόνα τῆς Μητέρας Του νὰ μὴν παύσει: «Βλυστάνειν, ὡς Πηγὴ Ζωοδόχος, τῆς Σῆς Θεογεννητορ, εὐνοίας τὰς χάριτας».

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Μ. Βασιλείου, Περί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κθ'.
2. Ἰω. α' 11.
3. Ἄσμα Ἀσμάτων 8, 6-7. Μεταγραφή Γ. Σεφέρης. Ἰκαρος 1991⁴ σ. 59.
4. Ἰω. ιστ' 13.
5. Ἰω. ιδ' 18.

Κωδικός 102519

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ

Ταχ. Γραφείο
ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Αριθμός Άδειας
01

ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
511 00 ΓΡΕΒΕΝΑ HELLAS